ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2019/938

od 6. lipnja 2019.

za potporu procesu izgradnje povjerenja koji vodi uspostavi područja bez nuklearnog oružja i svog drugog oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 31. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Globalna strategija Europske unije za vanjsku i sigurnosnu politiku Unije iz 2016. kao i Strategija Europske unije protiv širenja oružja za masovno uništenje iz 2003. temelje se na uvjerenju da je multilateralni pristup sigurnosti, među ostalim razoružanju i neširenju oružja, najbolji način za održavanje međunarodnog poretka.

(2) Stoga je politika Unije poštovati, provoditi i jačati provedbu i univerzalizaciju postojećih ugovora, sporazuma i normi o razoružanju i neširenju oružja te surađivati s trećim zemljama i pomagati im u ispunjavanju njihovih obveza u skladu s multilateralnim konvencijama i režimima.

(3) U Zajedničkoj deklaraciji sa Sastanka na vrhu za Mediteran u Parizu od 13. srpnja 2008., kojom je osnovana Unija za Mediteran, ponovno je potvrđena zajednička težnja postizanju mira i regionalne sigurnosti, kako je navedeno u Deklaraciji iz Barcelone usvojenoj na Euromediteranskoj konferenciji održanoj 27. i 28. studenoga 1995. kojom se, među ostalim, promiče regionalna sigurnost, među ostalim putem neširenja nuklearnog, kemijskog i biološkog oružja, pridržavanja i poštovanja međunarodnih i regionalnih režima neširenja oružja te sporazumâ o nadzoru naoružanja i razoružanju, kao što su Ugovor o neširenju nuklearnog oružja, Konvencija o kemijskom oružju, Konvencija o biološkom i toksičnom oružju, Ugovor o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa, i/ili regionalni aranžmani poput područja bez nuklearnog oružja i njihovi režimi provjere, kao i putem ispunjavanja obveza potpisnica Deklaracije iz Barcelone u dobroj vjeri, u skladu s konvencijama o nadzoru naoružanja, razoružanju i neširenju oružja.

(4) Stranke Unije za Mediteran nastojat će na Bliskom istoku ostvariti uzajamno i učinkovito provjerljivo područje bez oružja za masovno uništenje – nuklearnog, kemijskog i biološkog – te njegovih sustava isporuke. Nadalje, stranke će razmotriti praktične korake, među ostalim za sprečavanje širenja nuklearnog, kemijskog i biološkog oružja te prekomjernog gomilanja konvencionalnog oružja.

(5) Unija je 2008. u Parizu organizirala seminar na temu „Sigurnost na Bliskom istoku, neširenje oružja za masovno uništenje i razoružanje”, na kojem su se okupili predstavnici država regije i država članica Unije te članovi akademske zajednice i predstavnici nacionalnih agencija za nuklearnu energiju.

(6) Na revizijskoj konferenciji Ugovora o neširenju nuklearnog oružja održanoj 2010. naglašena je važnost procesa koji vodi potpunoj provedbi Rezolucije iz 1995. o Bliskom istoku („Rezolucija iz 1995.”). U tu su svrhu na konferenciji podržani konkretni koraci, među ostalim razmatranje svih ponuda čiji je cilj podržati provedbu Rezolucije iz 1995., uključujući ponudu Unije da bude domaćin seminaru posvećenom daljnjem djelovanju, koji je povezan sa seminarom organiziranim u lipnju 2008.

(7) Na revizijskoj konferenciji Ugovora o neširenju nuklearnog oružja održanoj 2010. usto je prepoznata važna uloga civilnog društva u doprinošenju provedbi Rezolucije iz 1995. te su potaknuta sva nastojanja u tom pogledu.

(8) Unija je 2011. u Bruxellesu organizirala seminar kako bi se promicala izgradnja povjerenja i podržao proces kojim se želi uspostaviti područje bez oružja za masovno uništenje i sredstava njegove isporuke na Bliskom istoku, na kojoj su se okupili viši predstavnici država regije, triju država depozitara Ugovora o neširenju nuklearnog oružja, država članica Unije i drugih zainteresiranih država te članovi akademske zajednice i službeni predstavnici najvažnijih regionalnih i međunarodnih organizacija.

(9) Unija je 2012. odlučila dodatno podržati proces izgradnje povjerenja koji vodi uspostavi područja bez nuklearnog oruža i svog drugog oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku, među ostalim podupiranjem rada posrednika kojeg je UN imenovao za konferenciju o uspostavi takvog područja održanoj 2012. te organiziranjem radionice o izgradnji kapaciteta i događaja posvećenog daljnjem djelovanju slijedom seminara Unije održanih 2008. i 2011.

(10) Unija kontinuirano izražava spremnost da nastavi pomagati u procesu koji vodi uspostavi područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku i želi nastaviti podupirati procese izgradnje povjerenja slične onima koji su proizišli iz seminara i radionica Unije održanih 2008., 2011. i 2012.

(11) U svojem programu za razoružanje naslovljenom „Osiguravanje naše zajedničke budućnosti", predstavljenom 24. svibnja 2018., glavni tajnik Ujedinjenih naroda obvezao se da će surađivati s državama članicama UN-a na jačanju i konsolidaciji područja bez nuklearnog oružja, među ostalim podupiranjem daljnje uspostave takvih područja, među ostalim na Bliskom istoku,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. U svrhu ostvarivanja napretka u pogledu predanosti Unije uspostavi područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku i s ciljem daljnjeg postupanja slijedom ranijih aktivnosti Unije iz 2008., 2011. i 2012. te promicanja izgradnje povjerenja radi potpore procesu čiji je cilj uspostava takvog područja, Unija podupire aktivnosti za poticanje uključivog dijaloga o području bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku među stručnjacima i oblikovateljima politika, među ostalim putem:

(a) utvrđivanja pouka iz nastojanja uloženih u ostvarivanje napretka u vezi s područjem bez oružja za masovno uništenje u razdoblju 1996. – 2015.,

(b) izgradnje analitičkog kapaciteta za potporu novom načinu razmišljanja o pitanjima regionalne sigurnosti i o području bez oružja za masovno uništenje, među ostalim na temelju pouka stečenih tijekom uspostave drugih regionalnih područja bez nuklearnog oružja,

(c) prikupljanja ideja i izradom novih prijedloga o tome kako ostvariti napredak u vezi s tim pitanjem.

2. U tom kontekstu projekt koji Unija treba poduprijeti obuhvaća sljedeće posebne aktivnosti:

(a) I. faza

Prva faza projekta bit će usmjerena na uspostavu mreža stručnjaka, informiranje i komunikaciju te na utvrđivanje pitanja i tema koje treba istražiti. Ključne aktivnosti uključuju:

i. uspostavu prve regionalne mreže relevantnih stručnjaka i institucija;

ii. informiranje, razgovore, pregled literature i prikupljanje relevantne dokumentacije;

iii. prvi sastanak referentne skupine za projekt;

iv. popratni događaj tijekom sastanka Prvog odbora Glavne skupštine u listopadu 2019.;

v. radionicu na kojoj bi se okupilo 15 – 20 članova regionalne mreže projekta i članova referentne skupine za projekt;

(b) II. faza

Druga faza projekta bit će usmjerena na suradnju s relevantnim pojedincima, stručnjacima, istraživačima iz akademske zajednice i istraživačima politika te institutima u regiji u svrhu stjecanja saznanja i perspektiva o pitanjima i temama utvrđenima tijekom prve faze, kao i potvrđivanje podrobnog prikaza nastojanja poduzetih u razdoblju od 1995. do 2015. u svrhu uspostave područja bez oružja za masovno uništenje. Ključne aktivnosti uključuju:

i. do 50 osobnih razgovara s pojedincima iz regije i izvan nje;

ii. do šest sastanaka relevantnih regionalnih stručnjaka u užem sastavu, pod okriljem istraživačkih instituta;

iii. stavljanje cjelokupnog nacrta izvješća Instituta Ujedinjenih naroda za istraživanje razoružanja (UNIDIR) o inicijativi za uspostavu područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku na raspolaganje državama članicama UN-a i Uredu UN-a za poslove razoružanja;

iv. organizaciju posebnog događaja na marginama revizijske konferencije Ugovora o neširenju nuklearnog oružja koja će se održati 2020.;

v. organizaciju sastanka u sjedištu UN-a u New Yorku 2020. kako bi se državama članicama UN-a i drugim relevantnim dionicima predstavile relevantne nove informacije i nalazi projekta;

(c) III. faza

i. dvije radionice s različitim dionicima u svrhu razmatranja sažetka opcija i preporuka u vezi s daljnjim koracima;

ii. objava preostalih informativnih dokumenata u kojima se navode mogućnosti i perspektive koje su utvrđene kao potencijalno obećavajuće za pojačanu regionalnu suradnju u području sigurnosti, među ostalim putem područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku;

iii. dvije radionice na kojima će se u osobnom svojstvu okupiti stručnjaci i službenici.

Podroban opis projekata naveden je u Prilogu.

Članak 2.

1. Za provedbu ove Odluke odgovoran je Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (Visoki predstavnik).

2. Tehničku provedbu projekata iz članka 1. stavka 2. izvršava UNIDIR, koji tu zadaću obavlja pod odgovornošću Visokog predstavnika. Visoki predstavnik u tu svrhu sklapa potrebne aranžmane s UNIDIR-om.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu projekata iz članka 1. stavka 2. iznosi 2 856 278 EUR.

2. Rashodima koji se financiraju iznosom utvrđenim u stavku 1. upravlja se u skladu s postupcima i pravilima koji se primjenjuju na proračun Unije.

3. Komisija nadzire ispravnost upravljanja rashodima iz stavka 1. U tu svrhu s UNIDIR-om sklapa sporazum o financiranju. Tim se sporazumom propisuje da je provedbeni partner dužan osigurati vidljivost doprinosa Unije primjerenu njegovoj veličini.

4. Komisija sporazum o financiranju iz stavka 3. nastoji sklopiti u najkraćem mogućem roku nakon stupanja na snagu ove Odluke. Ona obavješćuje Vijeće o svim poteškoćama u tom procesu i o datumu sklapanja sporazuma.

Članak 4.

1. Visoki predstavnik izvješćuje Vijeće o provedbi ove Odluke na temelju podrobnih šestomjesečnih izvješća koje priprema UNIDIR. Ta su izvješća temelj za evaluaciju koju na kraju projekta provodi Vijeće.

2. Komisija dostavlja informacije o financijskim aspektima projekata iz članka 1. stavka 2.

Članak 5.

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

2. Ova Odluka prestaje važiti 36 mjeseci nakon datuma sklapanja sporazuma o financiranju iz članka 3. stavka 3. Međutim, ona prestaje važiti šest mjeseci nakon njezina stupanja na snagu ako se u tom razdoblju ne sklopi nikakav sporazum.

Sastavljeno u Luxembourgu 6. lipnja 2019.

Za Vijeće

Predsjednica

A. BIRCHALL

PRILOG

Projekt za potporu procesu izgradnje povjerenja koji vodi uspostavi područja bez nuklearnog i svog drugog oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku (područje bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku)

I. Ciljevi projekta

Predloženi projekt imat će četiri glavna cilja:

1. zatvaranje važnog istraživačkog jaza u vezi s načinom na koji se pitanje područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku razvijalo od 1995. do 2015. te stjecanje saznanja o postojećim i budućim mogućnostima;

2. izgradnju analitičkog kapaciteta za potporu novom načinu razmišljanja o pitanjima regionalne sigurnosti te o području bez oružja za masovno uništenje, među ostalim na temelju pouka stečenih tijekom uspostave drugih regionalnih područja bez nuklearnog oružja;

3. prikupljanje ideja i izrada novih prijedloga o tome kako ostvariti napredak u vezi s tim pitanjem; te

4. poticanje uključivog dijaloga među stručnjacima i oblikovateljima politika o pitanjima regionalne sigurnosti, među ostalim s pomoću područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku, što bi zauzvrat moglo doprinijeti tekućim multilateralnim procesima, među ostalim u okviru Ugovora o neširenju nuklearnog oružja, kao i u sklopu nastojanja godišnje konferencije UN-a o uspostavi područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku.

U pogledu prvog cilja složenost pitanja područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku, dosadašnji izostanak napretka te ograničena politička volja u regiji i nje posljednjih su godina rezultirali smanjenom pozornošću koju politika i istraživanja posvećuju tom pitanju. Postoje opsežna istraživanja o izvorima te inicijative i nastojanjima da se u vezi s njom postigne napredak okviru priprema za revizijsku konferenciju održanu 1995. i tijekom nje. Produljenje Ugovora o neširenju nuklearnog oružja na neodređeni rok koje je usvojeno te godine i rezolucija o Bliskom istoku kojom se omogućilo postizanje konsenzusa o tom produljenju sveobuhvatno su obrađeni, među ostalim u okviru tekućeg programa „usmene predaje" u vezi s konferencijom o neširenju nuklearnog oružja održanom 1995.

Međutim, obujam dokumentacije i istraživanja za razdoblje od 2010. do 2015. znatno je manji. Ipak, to je razdoblje obilježeno nizom važnih diplomatskih inicijativa o području bez oružja za masovno uništenje. Unatoč tome što su se pojedini znanstvenici i stručnjaci posvetili istraživanju određenih elemenata tog pitanja, a pojedini pravnici pokušali izraditi predloške tekstova za mogući sporazum, ne postoji mjerodavan empirijski prikaz nastojanja poduzetih u razdoblju od 1996. do 2015. za postizanje napretka u vezi s idejom o području bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku. U nedostatku takve dokumentacije postoji rizik od gubitka važnih pojedinosti i činjenica, kao i perspektiva uključenih aktera te stečenih pouka za buduća nastojanja. To će biti prepreka za buduća istraživanja ili politička nastojanja u vezi s tim pitanjem. Predloženim projektom UNIDIR-a zatvorit će se taj jaz.

U pogledu drugog cilja ovim projektom poduprijet će se kontinuirani interes istraživača i stručnjaka za prijetnje povezane s oružjem za masovno uništenje na Bliskom istoku, regionalnu suradnju u području sigurnosti te, osobito, područje bez oružja za masovno uništenje. Projektom će se navedeno ostvariti u vrijeme u kojem su hitno potrebni novi i održiviji načini razmišljanja i ideje u vezi s tim pitanjima. Time što će se istražiti teme i ideje povezane s područjem bez oružja za masovno uništenje o kojima se tijekom dva desetljeća kontinuirano raspravljalo, koje su se pojavljivale ili koje su zaboravljene, projektom će se doprinijeti poznavanju i razumijevanju tog pitanja. Oslanjanjem na noviju literaturu o drugim područjima bez oružja za masovno uništenje projektom će se omogućiti procjena zajedničkih značajki i/ili posebnosti u kontekstu regije Bliskog istoka. Stoga će njegov rezultat biti sveobuhvatan repozitorij tema i ideja kojima se doprinosi obnovljenom djelovanju i proširenoj mreži analitičara i stručnjaka s pristupom toj građi.

U pogledu trećeg cilja ovim će se projektom na temelju dokumentiranja pitanja i pristupa tematiziranih tijekom dva desetljeća u kontekstu različitih inicijativa doprinijeti budućem razmatranju područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku u širem regionalnom kontekstu oružja za masovno uništenje i sigurnosnom kontekstu. U okviru projekta, na temelju uključujućeg angažmana stručnjaka u regiji, utvrdit će se ona pitanja i ideje koji prema mišljenju istraživača, sudionika i stručnih promatrača imaju potencijal za daljnje istraživanje, kao i pitanja koja su se pokazala najtežima za rješavanje. Time se oblikovateljima politika može pružiti sveobuhvatna osnova za razmatranje i procjenu izgleda za postizanje napretka u suradnji u području regionalne sigurnosti u pogledu prijetnje od oružja za masovno uništenje u postojećem dinamičnom strateškom okružju. To ujedno može pripomoći izgradnji kapaciteta za buduće pregovore o pitanjima regionalne sigurnosti, među ostalim o području bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku.

Kao posljednji i najvažniji element, u pogledu četvrtog cilja, ovim će se projektom prije svega olakšati uključiv neformalni stručni dijalog između zemalja regije i njihovih vanjskih partnera o konkretnim idejama i inicijativama za unapređenje regionalne sigurnosti i upravljanje prijetnjama od oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku. Na taj način ovim projektom ojačat će se temelji za budući poluslužbeni i službeni dijalog o aspektima povezanima s oružjem za masovno uništenje i sustavima njegove isporuke. Projektom će se, konkretno, ponuditi diskretan okvir za ispitivanje širokog raspona relevantnih pitanja te istraživanje i razvoj novih perspektiva s pomoću kojih bi se mogao omogućiti budući napredak, kao i za osiguravanje potpore i doprinosa stvaranju pogodnog okružja za potencijalni budući dijalog. Na taj način projektom će se također sadržajno i idejno doprinijeti konferenciji UN-a o području bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku, kao i izgradnji povjerenja među različitim stručnjacima koji bi mogli sudjelovati na toj konferenciji ili u drugim odgovarajućim forumima.

II. **Opis projekta**

1. Ciljevi i ciljna publika

U skladu s navedenim ovaj projekt ima četiri cilja:

— izradu činjeničnog podrobnog prikaza nastojanja za uspostavu područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku u razdoblju između 1995. i 2015., čime se zatvara važan jaz u istraživačkoj literaturi i utvrđuju pouke za buduća nastojanja;

— utvrđivanje ključnih pitanja, mogućnosti, prepreka i ideja koje bi trenutačno trebalo uzeti u obzir pri razmatranju pitanja uspostave područja bez oružja za masovno uništenje te nastojanja za unapređenje suradnje u području regionalne sigurnosti, čime bi se doprinijelo stjecanju uvida u sadržajne i procesne aspekte takvog područja i potencijalne daljnje korake u kontekstu promjena u strateškom okružju;

— mobilizaciju šire zajednice istraživača, oblikovatelja politika i članova akademske zajednice u regiji te prikupljanje njihovih stajališta i uvida o tim pitanjima, čime se povećava broj i raznolikost sudionika koji se bave istraživanjem mogućnosti za dijalog i napredak u vezi s dugogodišnjim pitanjem područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku u kontekstu širih regionalnih pitanja oružja za masovno uništenje i sigurnosnih pitanja, kao i drugih iskustava u pogledu regionalnih područja bez nuklearnog oružja;

— olakšavanje dijaloga među tim stručnjacima s ciljem poticanja umrežavanja, komunikacije i sudjelovanja, čime bi se, zauzvrat, moglo doprinijeti budućim nastojanjima za unapređenje regionalne sigurnosti, nadzora naoružanja, neširenja oružja i napretka u razoružanju u regiji.

Predviđene su tri skupine ciljne publike koje se preklapaju:

— istraživači u području međunarodne sigurnosti i nadzora naoružanja, posebice oni čija su istraživanja usmjerena na neširenje nuklearnog, kemijskog i biološkog oružja i njegovih sustava isporuke te razoružanje, regionalnu sigurnosti ili pitanja povezana sa sigurnosti na Bliskom istoku. Pritom će poseban fokus biti na pripadnicima novog naraštaja znanstvenika koji posvećuju veću pozornost međunarodnim i regionalnim pitanjima povezanima s oružjem za masovno uništenje s obzirom na sukob u Siriji, neslaganja u vezi s iranskim nuklearnim programom i drugim nuklearnim kapacitetima u regiji, tehnološki napredak i kapacitete novih oružja, napete političke odnose među ključnim državama s nuklearnim naoružanjem te nesuglasice između pojedinih država s nuklearnim naoružanjem i država bez nuklearnog naoružanja o daljnjim koracima prema nuklearnom razoružanju. Mjerodavan prikaz nastojanja za uspostavu područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku u razdoblju od 1996. do 2015. na engleskom jeziku bio bi važan resurs i repozitorij za razmatranje širokog raspona pitanja u vezi s oružjem za masovno uništenje, među ostalim o područjima bez nuklearnog oružja, kao i pitanjima koja su specifična za Bliski istok;

— oblikovatelji politika koji se bave pitanjima nadzora naoružanja, neširenja oružja i razoružanja. To uključuje osobe koje imaju i regionalnu i međunarodnu perspektivu i koje djeluju u više foruma, uključujući revizijsku konferenciju Ugovora o neširenju nuklearnog oružja koja će se održati 2020. Mnoge države, neovisno o svojim stajalištima o nuklearnom razoružanju, smatraju da je od ključne važnosti da se na tom sastanku postigne dogovor s obzirom na neuspjeh da se postigne suglasje u vezi sa završnim dokumentom konferencije o preispitivanju Ugovora o neširenju nuklearnog oružja održane 2015. i na različite pritiske u vezi s Ugovorom o neširenju nuklearnog oružja. Pitanje napretka prema uspostavi područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku smatra se kritičnom varijablom u pogledu izgleda za uspješan ishod revizijske konferencije;

— znanstvenici i stručnjaci s Bliskog istoka koji nastoje pratiti i razumjeti brze promjene dinamike u regiji, državama regije i među tamošnjim stanovništvom, posljedice koje nestabilna savezništva i kapaciteti imaju za regionalnu sigurnost te izglede za sprječavanje i ublažavanje postojećih i budućih napetosti i sukoba.

2. Vremenski raspored

Očekuje se da će ovaj projekt započeti u drugoj polovici 2019. i trajati 36 mjeseci. Završetak je predviđen za proljeće 2022. te bi do tog trenutka trebale biti objavljene sve publikacije. Završni podrobnih prikaz i financijska izvješća u vezi s projektom trebali bi biti dovršeni do kraja 2022.

3. Aktivnosti, rezultati i metodologije

Projekt je podijeljen na tri faze. Konkretni događaji i vremenski raspored prilagođavat će se prema potrebi i u skladu s ključnim promjenama. Projektna dokumentacija, zaključci i ideje dostavit će se Tajništvu UN-a i sudionicima kako bi se poduprle pripreme godišnjih konferencija u organizaciji glavnog tajnika UN-a. Riječ je o sljedeće tri faze:

I. faza: Prva faza projekta bit će usmjerena na uspostavu projekta i mreža stručnjaka, informiranje i komunikaciju te utvrđivanje pitanja i tema koje treba istražiti. Ključne aktivnosti uključuju:

— uspostavu prve regionalne mreže stručnjaka i institucija koji su relevantni za projekt;

— početak uspostave kontakata i obavljanja razgovora s relevantnim pojedincima u okviru različitih inicijativa povezanih s područjem bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku;

— pregled literature i prikupljanje relevantne dokumentacije povezane s područjem bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku koja potječe iz razdoblja koje započinje revizijskom konferencijom Ugovora o neširenju nuklearnog oružja održanom 1995. i traje do zaključenja konferencije o Ugovoru o neširenju nuklearnog oružja održane 2015. Također će se preispitati relevantni širi istraživački rad o politikama u vezi s drugim područjima bez nuklearnog oružja odnosno povezanim inicijativama, kao i o iskustvima u pogledu suradnje u području sigurnosti na Bliskom istoku.

Ključni rezultati uključuju:

— prvi sastanak referentne skupine za projekt;

— popratni događaj tijekom sastanka Prvog odbora Glavne skupštine u listopadu 2019., uz sudjelovanje relevantnih regionalnih stručnjaka i institucija, namijenjen opisu projekta, predstavljanju početnih tema i raspravi o ključnim prioritetnim područjima koja treba istražiti;

— kronološki raspored ključnih događaja te pregled tema, pitanja i rasprava koji obuhvaća podrobnih prikaz rasprava posvećenih pitanju područja bez oružja za masovno uništenje u toj regiji. Radi lakšeg snalaženja taj pregled uključivat će pregled sadržaja i biti podijeljen na odjeljke u kojima će biti istaknuti najvažniji nalazi. Ti bi se materijali mogli dostaviti sudionicima i promatračima konferencije o području bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku koju bi glavni tajnik UN-a trebao sazvati u 2019.;

— organizacija radionice u Valletti (Malta) u prosincu 2019. na kojoj će se okupiti od 15 do 20 članova regionalne mreže projekta i referentne skupine za projekt radi razmjene najnovijih informacija o UN-ovoj konferenciji, mogućim daljnjim koracima i eventualnim novim pitanjima koja bi se mogla obuhvatiti projektom i/ili revidirati slijedom rezultata konferencije.

II. faza: Druga faza projekta bit će usmjerena na suradnju s relevantnim pojedincima, stručnjacima, istraživačima iz akademske zajednice i istraživačima politika te institutima u regiji u svrhu stjecanja saznanja i perspektiva o pitanjima i temama utvrđenima tijekom prve faze, kao i potvrđivanje podrobnog prikaza nastojanja poduzetih u razdoblju od 1995. do 2015. radi uspostave područja bez oružja za masovno uništenje. Ključne aktivnosti uključuju:

— do 50 osobnih razgovara s pojedincima iz regije i izvan nje koji od 1995. sudjeluju u raspravama i/ili istraživanjima o području bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku (u okviru sastanaka u regiji, na marginama relevantnih međunarodnih sastanaka ili konferencija, putem Skypea i/ili telefonski);

— do šest sastanaka relevantnih regionalnih stručnjaka u užem sastavu (do 25 sudionika) pod okriljem istraživačkih instituta s ciljem: (a) potvrđivanja i preciziranja nacrta podrobnog prikaza, uključujući ključne činjenice i datume; (b) prikupljanja stajališta o prioritetnim pitanjima, preprekama, izazovima i mogućnostima za napredak u vezi s uspostavom područja te (c) istraživanja mogućih načina za prevladavanje utvrđenih prepreka i izazova, čime bi se omogućio napredak prema uspostavi područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku te napredak u pogledu pitanja regionalne sigurnosti na Bliskom istoku. Sastanci bi se trebali održati u Egiptu (Kairo), Jordanu (Amman) i Iranu (Teheran), Libanonu (Bejrut) i Kuvajtu.

Ključni rezultati uključuju:

— pripremu cjelovitog nacrta izvješća UNIDIR-a o inicijativi za uspostavu područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku;

— pregled ključnih pitanja i prepreka, koji će izraditi UNIDIR, s idejama u vezi s postojećim i/ili budućim inicijativama i perspektivama o mogućim daljnjim koracima utvrđenima tijekom istraživanja i stručnih rasprava;

— organizaciju drugog sastanka referentne skupine za projekt u svrhu ocjene napretka projekta i potvrđivanja pregleda ključnih pitanja koji će sastaviti UNIDIR;

— organizaciju posebnog događaja na marginama revizijske konferencije Ugovora o neširenju o neširenju nuklearnog oružja koja će se održati 2020.;

— organizaciju sastanka u sjedištu UN-a u 2020. u New Yorku kako bi se državama članicama UN-a i drugim relevantnim dionicima predstavile najnovije relevantne informacije i nalazi projekta;

— organizaciju radionice u Aqabi (Jordan) u svrhu razmjene najnovijih informacija o napretku ostvarenom u okviru procesa konferencija Glavnog tajništva, kao i razmatranja prioritetnih područja kojima bi mogli biti posvećeni naknadni sastanci.

III. faza: U završnoj fazi projekta dovršit će se podrobni prikaz koji će potom objaviti UNIDIR. U okviru projekta tijekom tog će se razdoblja, na temelju sveobuhvatnog pregleda stanja i analiza poduzetih tijekom druge faze, održati dvije zaključne radionice uz sudjelovanje više dionika u svrhu razmatranja sažetka opcija i preporuka u vezi s daljnjim koracima.

Ključne aktivnosti uključuju:

— objavu preostalih informativnih dokumenata u kojima se navode mogućnosti i perspektive koje su utvrđene kao potencijalno obećavajuće za unaprijeđenu regionalnu suradnju u području sigurnosti, među ostalim putem područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku, kao i relevantna razmatranja za oblikovatelje politika;

— inauguracijske događaje (okrugli stolovi i rasprave) u Ženevi, Bruxellesu i Washingtonu namijenjene javnom predstavljanju podrobnog prikaza i nalaza UNIDIR-a;

— dvije radionice na kojima će se u osobnom svojstvu okupiti stručnjaci i službenici. Radionice će se održati u kontekstu ishoda revizijske konferencije koja će se održati u 2020. i relevantnih rasprava u okviru konferencija UN-a o područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku. Moguće lokacije za njihovo održavanje: Kairo (Egipat) i Rim (Italija).

Ključni rezultati uključuju:

— podrobni prikaz nastojanja za uspostavu područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku, koji će biti slobodno dostupan putem internetskih stranica UNIDIR-a, uz ključne kronologije, priloge i podatke;

— najviše pet informativnih dokumenata o specifičnim aspektima, mogućnostima i perspektivama za uspostavu područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku;

— dva sažetka radionica u kojima se iznose perspektive, stavovi i daljnji koraci prema uspostavi tog područja, koji se dostavljaju relevantnim službenicima, tijelima i multilateralnim procesima.

Tijekom ovog projekta upotrebljavat će se kombinacija metodologija, uključujući usporedni pregled i analizu literature, prikupljanje i analizu dokumenata iz slobodno dostupnih izvora te usmene razgovore. Ti razgovori vodit će se u skladu sa standardnim istraživačkim postupcima koji će uključivati pismeno dopuštenje sugovornika za snimanje razgovora, preispitivanje svih pisanih izvješća ili sažetaka sa sugovornikom radi provjere činjenične točnosti te zabranu distribuiranja zvučnih snimaka ili zapisa usmenih razgovora bez izričitog pristanka sugovornika, u skladu sa standardnim protokolom za razgovore. Prikazi, izvješća i podrobne informacije iz slobodno dostupnih izvora i usmene predaje bit će međusobno uspoređeni kako bi se utvrdila njihova činjenična točnost.

Svi sastanci održani tijekom ovog projekta odvijat će se u skladu s pravilima instituta Chatham House.

UNIDIR će sve materijale u okviru projekta, među ostalim materijale iz otvorenih izvora te usmene materijale, arhivirati u digitalnom obliku te održavati tijekom određenog razdoblja. Stilski vodiči UNIDIR-a i postupci za osiguravanje kvalitete primjenjivat će se na sve publikacije, uključujući stručne preglede nacrta rukopisa.

4. Sastav projektnog tima

Na čelu je ovog projekta voditelj projekta s potrebnim poznavanjem regije i pitanja povezanih s oružjem za masovno uništenje te odgovarajućim iskustvom. Radi se o uglednoj osobi koja u regiji ima široku mrežu kontakata. Voditelj projekta podnosi izvješća direktoru UNIDIR-a, koordinira projektni tim i vodi pripremu podrobnog prikaza procesâ uspostave područja bez oružja za masovno uništenje od 1995. te usmjerava i vodi proces uključivanja stručnjaka i bivših službenika te prikupljanja stajališta o dosadašnjim nastojanjima i postojećim izgledima za uspostavu takvog područja.

Projektni menadžer i istraživač, koji će biti zaposlen u punom radnom vremenu, zapošljava se kako bi vodio i poduzimao preglede relevantne literature, prikupljanje dokumentacije i postupke usmenih razgovora. Projektni menadžer i istraživač: (a) ima sveučilišnu diplomu iz relevantnog područja (Bliski istok, međunarodna sigurnost i/ili pitanja povezana s oružjem za masovno uništenje), izvrsno poznaje Bliski istok i odgovarajuće jezike te raspolaže solidnim popisom objavljenih radova; (b) ima dokazano iskustvo u provedbi visokokvalitetnih, nepristranih i odgovornih istraživanja, kao i izvrsne međuljudske vještine; te (c) ima vodeću ulogu u izradi sažetih izvješća o perspektivama u vezi s pitanjima koja se u tim izvješćima navode te daljnjim koracima.

Viši znanstveni suradnik, koji će biti zaposlen u nepunom radnom vremenu (50 %), pruža smjernice voditelju projekta i projektnom menadžeru i istraživaču te im pomaže svojim znanjem i savjetima. Također daje doprinos prikupljanju informacija i izradi podrobnog prikaza. Viši znanstveni suradnik raspolaže opsežnim znanjem i iskustvom o Bliskom istoku i nastojanjima za uspostavu područja bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku.

Referentna skupina od četiriju ili pet osoba uspostavit će se u okviru projekta kako bi pružala savjete i smjernice za projekt, revidirala nacrte publikacija, pomagala pri uspostavi kontakata s relevantnim stručnjacima i institutima te sudjelovala na sastancima i stručnim dijalozima u regiji. Te osobe bit će odabrane na temelju svoje stručnosti i poznavanja inicijativa povezanih s područjem bez oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku te će u projektu sudjelovati u osobnom svojstvu. Za svoje sudjelovanje u aktivnostima povezanima s projektom isplaćivat će im se putni troškovi i dnevnice, kao i mali honorar.

Budući da se projektom predviđaju česta putovanja i suradnja sa širokom i raznolikom mrežom stručnjaka, bit će zaposlen asistent projektnog tima kako bi pružao administrativnu i logističku potporu, među ostalim u vezi s putovanjima u regiju i unutar nje, organizacijom sastanaka te financijskim i administrativnim procesima u kontekstu programa UN-a za upravljanje resursima (program Umoja). Asistent projektnog tima trebao bi govoriti arapski jezik.

U okviru projekta u nepunom radnom vremenu (50 %) bit će zaposlen pripravnik koji će pomagati pri prikupljanju i pregledu dokumentacije, provjeri činjenica, izradi tablica ili popisa s relevantnim podacima te arhiviranju.

III. **Upravljanje projektom i nadzor nad projektom**

Projekt će se provoditi pod okriljem UNIDIR-a. UNIDIR je autonomna institucija u okviru Ujedinjenih naroda osnovana 1980. u svrhu provedbe neovisnih istraživanja o razoružanju i povezanim problemima, posebice o pitanjima međunarodne sigurnosti. Sjedište te institucije s globalnim ugledom nalazi se u Ženevi, a ona već dugi niz godina raspolaže stručnim znanjem o pitanjima povezanima s oružjem za masovno uništenje i, među ostalim, znatnom institucionalnom memorijom i arhivom o procesima razoružanja, uključujući Ugovor o neširenju nuklearnog oružja i područja bez nuklearnog oružja širom svijeta, te znatnim brojem objavljenih publikacija koje su sve javno i besplatno dostupne na internetu.

Važna sastavnica funkcija UNIDIR-a jest organiziranje i olakšavanje neformalnog dijaloga među različitim stručnjacima o pitanjima razoružanja koja se kreću od pitanja povezanih s oružjem za masovno uništenje do novih oružanih tehnologija. Stoga UNIDIR raspolaže širokom mrežom koja mu služi kao oslonac te iskustvom u organizaciji sastanaka u Ženevi i drugdje kao i pripremi sažetih izvješća i provedbi popratnog djelovanja.

UNIDIR-om upravlja Upravni odbor koji također djeluje kao savjetodavni odbor za pitanja razoružanja. Direktor UNIDIR-a odgovara Upravnom odboru. Upravni odbor okuplja raznoliku skupinu stručnjaka iz cijelog svijeta koji djeluju u osobnom svojstvu i sastaju se dvaput godišnje radi preispitivanja materijalnih i financijskih aktivnosti UNIDIR-a. Upravni odbor svake godine podnosi izvješće o svom radu glavnom tajniku UN-a. Direktor UNIDIR-a odgovoran je za organizaciju i usmjeravanje UNIDIR-a te za upravljanje njime, što uključuje sadržajne rezultate istraživanja i njegove financijske i administrativne procese.

Iako se radi o autonomnoj organizaciji, UNIDIR slijedi financijska pravila i propise UN-a, a njegova financijska dokumentacija podliježe reviziji koju provodi Odbor revizora UN-a. Svim financijskim aspektima projekta upravlja se u okviru programa Umoja, a preispituju se jedanput u tri mjeseca. UNIDIR relevantne donatore izvješćuje o napretku pojedinačnih projekata i njihovu financiranju najmanje jednom godišnje, a najviše jedanput u tri mjeseca, ovisno o zahtjevima pojedinog donatora.